

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 8Sžo/38/2013                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 5011200264                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 20.03.2014                     |
| Meno a priezvisko:         | CSc., JUDr. Eva Babiaková      |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2014:5011200264.2 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľky: A. Z. M., C. XXXX/XX, T., proti odporkyni: Slovenská advokátska komora, Kolárska 4, Bratislava, zast. JUDr. Evou Bušovou, advokátkou so sídlom Tobručná 6, Bratislava, v konaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne č. 3825/10 zo dňa 14. októbra 2010, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/17/2011 - 92 zo dňa 15. januára 2013, jednohlasne, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/17/2011 - 92 zo dňa 15. januára 2013, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

### Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline potvrdil rozhodnutie č. 3825/10 zo dňa 14. októbra 2010, ktorým odporkyňa nezapísala navrhovateľku do zoznamu advokátov.

Krajský súd poukázal, že doterajšia prax navrhovateľky nebola praxou sudcu, justičného čakaťľa, prokurátora, právneho čakaťľa prokuratúry ani notárskou praxou podľa § 6 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „zák. o advokácii“). Navrhovateľka vykonala skúšku komerčného právnika, ktorá skúška sa považuje za advokátsku skúšku podľa zák. o advokácii. Nie je však explicitne riešené uznanie praxe potrebnej za zápis do zoznamu komerčných právníkov v prípade, ak touto praxou nie je prax právneho čakaťľa komerčného právnika. Ak by zákonodarca mal úmysle uznať aj inú prax, táto situácia by bola v § 77 zák. o advokácii uvedená. Nemožno argumentovať tým, že táto prax bola uznaná tým komerčným právníkom, ktorí boli zapísaní do zoznamu, a to ich faktickým uznaním ako advokátov podľa zák. o advokácii, keďže túto situáciu výslovne rieši § 77 ods. 1 zák. o advokácii, pričom navrhovateľka nebola do zoznamu komerčných právníkov nikdy zapísaná. Nemožno automaticky uznať prax tým, ktorí neboli zapísaní do zoznamu komerčných právníkov, hoci hmotnoprávne podmienky pre tento zápis splnili. § 77

zák. o advokácii nemožno vykladať tak, že keď sa uznáva skúška komerčného právnik, tak sa automaticky uznáva aj právna prax komerčného právnik. Ide o dve rozličné hmotnoprávne podmienky, ktoré musia byť splnené kumulatívne. Prax čakaťa komerčného právnik sa uznáva vzhľadom na § 77 ods. 4 zák. o advokácii. Uznatie tejto praxe sa vykonáva nie s odkazom na to, že právny čakať komerčného právnik by mal vykonanú skúšku komerčného právnik, a preto by malo dôjsť k uznaniu tejto praxe, ale preto, že existuje právna úprava, ktorá explicitne uznáva prax právneho čakaťa komerčného právnik. Zákonodarca neupravil uznanie právnej praxe uchádzača o zápis do zoznamu komerčných právnikov, ktorý nebol právnym čakaťom komerčného právnik, a preto uznanie takejto práce podľa zák. o advokácii nie je možné.

Krajský súd sa nestotožnil s námietkou navrhovateľky, podľa ktorej ak zák. o advokácii považuje skúšku komerčného právnik za skúšku advokátsku, tak aj prax, ktorá tejto skúške predchádzala je praxou zodpovedajúcou zák. o advokácii. Vykonanie skúšky komerčného právnik a jej uznanie podľa zák. o advokácii nespôsobuje automatické splnenie podmienky praxe advokátskeho koncipienta. Ak Komora komerčných právnikov akceptovala právnu prax navrhovateľky tým, že ju pozvala na zloženie sľubu komerčného právnik, nedošlo k uznaniu tejto praxe aj podľa zák. o advokácii, ak navrhovateľka do zoznamu komerčných právnikov zapísaná nebola. Zák. o advokácii uznal hmotnoprávne podmienky potrebné na zápis komerčných právnikov do zoznamu, avšak len pri komerčných právnikoch, ktorí boli do zoznamu zapísaní. Ak osoba do zoznamu zapísaná nebola, bolo potrebné vychádzať z prechodného ustanovenia zák. o advokácii a uznať len tie konkrétne inštitúty, ktoré boli výslovne v tomto ustanovení riešené. Ak navrhovateľka nesplnila jednu z obligatórnych podmienok za zápis do zoznamu advokátov, a preto nemohla byť zapísaná do zoznamu advokátov, nemohla vykonávať profesiu advokáta oprávnené, a teda nedošlo k žiadnemu porušeniu jej subjektívnych práv, ani čo sa týka práva na výkon povolania.

Záverom krajský súd zdôraznil, že vzhľadom na postavenie a rolu advokáta v právnom systéme sa prísna požiadavka špecifickej praxe javí ako logická, a preto je potrebné považovať ju za žiaducu. Súdu neprislúcha, aby svojim rozhodnutím odstraňoval možnú tvrdosť zákona voči navrhovateľke. V opačnom prípade by neprimeraným spôsobom zasiahol do právomoci zákonodarcu.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „O. s. p."), keď navrhovateľka úspešná v konaní nebola, a preto jej náhradu trov konania nepriznal.

Proti predmetnému rozsudku podala navrhovateľka v zákonnej lehote dňa 12. marca 2013 odvolanie domáhajúc sa jeho zmeny tak, že odvolací súd napadnuté rozhodnutie odporkyne zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie, alternatívne zruší napadnutý rozsudok a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie.

Uviedla, že pre zloženie skúšky komerčného právnik sa vyžadovalo splnenie podmienky jednej z dvoch rovnocenných právnických praxí, a to buď päťročnej právnickej praxe alebo trojročnej praxe právneho čakaťa u komerčného právnik. Z § 77 ods. 3, § 6 ods. 3, § 64 ods. 2, 5 zák. o advokácii ako aj vnútorných predpisov odporkyne vyplýva, že po absolvovaní advokátskej skúšky nie je podmienkou zápisu do zoznamu advokátov absolvovanie praxe advokátskeho koncipienta; bolo by nelogické, aby ten, kto splnil podmienku pre vykonanie advokátskej skúšky, ktorou sa overuje spôsobilosť na vykonávanie povolania advokáta, mal následne po vykonanej advokátskej skúške absolvovať prax advokátskeho koncipienta a získavať vedomosti a spôsobilosť na výkon povolania, ktoré už boli overené zákonom predpísanou advokátskou skúškou. Advokátska skúška a prax nie sú dva samostatné od seba oddelené inštitúty, ale navzájom logicky a časovo súvisia a na seba nadväzujú.

Navrhovateľka poukázala, že § 77 ods. 4 zák. o advokácii mal význam pre účely riešenia situácie čakaťov komerčného právnik, ktorí ešte neabsolvovali skúšku, nakoľko pokiaľ by zák. o advokácii neobsahoval takéto ustanovenie, uznanie praxe čakaťa komerčného právnik vykonanej pred 31. decembrom 2003 by sa nedalo vyvodiť zo žiadneho iného ustanovenia ani logickým výkladom. § 77 ods. 4 zák. o advokácii nevylučuje možnosť logického výkladu vzťahu vykonanej skúšky považovanej za advokátsku a akceptovania praxe tejto skúške predchádzajúcej. Navrhovateľka považovala výklad zák. o advokácii krajským súdom a odporkynou za nesúladný s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Zák. o advokácii, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. januára 2004 by, v prípade prijatia tohto výkladu, stanovoval splnenie podmienok spätne k 31. decembru 2003, pričom dĺžka obdobia odo dňa platnosti do dňa účinnosti (dva dni) by objektívne nebola postačujúca na dosiahnutie zápisu do zoznamu komerčných právnikov. V prípade neakceptovania výkladu predloženého navrhovateľkou by pre zabezpečenie právnej

istoty, spravodlivosti, zabráneniu retroaktivity, a teda zabráneniu nesúlady zák. o advokácii s Ústavou SR, musel byť zák. o advokácii zverejnený s dostatočným časovým predstihom pred nadobudnutím účinnosti, aby mal dotknutý subjekt možnosť uplatniť legálne nadobudnuté práva - zapísať sa do zoznamu komerčných právnikov tak, aby bol dňa 31. decembra 2003 v tomto zozname zapísaný. Zámerom zákonodarcu nebolo momentom účinnosti zák. o advokácii osobám, ktoré splnili hmotnoprávne podmienky pre zápis do dovtedy vedených zoznamov odňať (bez zodpovedajúcich prechodných ustanovení a dvojdnovej legisvakančnej lehote) spôsobilosť vykonávať povolanie advokáta podľa nových predpisov.

Záverom navrhovateľka zdôraznila požiadavku ústavne konformného výkladu, a teda že v prípade možností viacerých výkladov má byť uprednostnený ten, ktorý umožní fyzickým a právnickým osobám realizáciu ich ústavou garantovaných práv.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadrila, vlastný odvolací návrh nepodala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [www.nsud.sk](http://www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 20. marca 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 3 ods. 1 zák. o advokácii, komora zapíše do zoznamu advokátov na písomnú žiadosť do dvoch mesiacov odo dňa jej doručenia toho, kto

- a) je plne spôsobilý na právne úkony,
- b) získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike alebo má uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou,
- c) získal najmenej trojročnú prax ako advokátsky koncipient,
- d) zložil advokátsku skúšku,
- e) je bezúhonný,
- f) nemá právoplatne uložené disciplinárne opatrenie vyčiarknutie zo zoznamu advokátov alebo disciplinárne opatrenie vyčiarknutie zo zoznamu koncipientov [§ 56 ods. 2 písm. e/],
- g) nemá uložené disciplinárne opatrenie vyčiarknutie zo zoznamu komerčných právnikov, disciplinárne opatrenie zbavenie notárskeho úradu, disciplinárne opatrenie zbavenie výkonu exekútorského úradu, disciplinárne opatrenie zbavenie výkonu funkcie prokurátora alebo disciplinárne opatrenie odvolanie z funkcie sudcu podľa osobitných predpisov,
- h) nie je v čase zápisu v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu s výnimkou pedagogickej, publicistickej, literárnej, vedeckej alebo umeleckej činnosti a nevykonáva ani činnosť, ktorá je nezlučiteľná s povahou a etickými princípmi advokátskeho povolania,
- i) splnil povinnosti podľa § 12 ods. 3, § 27 a § 28 ods. 1,
- j) zložil sľub podľa odseku 6.

Podľa § 6 ods. 2 zák. o advokácii, komora započíta do praxe advokátskeho koncipienta prax sudcu, justičného čakatľa, prokurátora, právneho čakatľa prokuratúry a notársku prax. Komora môže započítať do praxe advokátskeho koncipienta aj inú právnu prax. Podmienky započítania inej právnej

praxe do praxe advokátskeho koncipienta určí predpis komory.

Podľa § 77 ods. 1 zák. o advokácii, advokát zapísaný do zoznamu advokátov vedeného podľa doterajších predpisov a komerčný právnik zapísaný do zoznamu komerčných právnikov vedeného podľa doterajších predpisov je advokátom podľa tohto zákona. Komora ich zapíše do zoznamu advokátov bez žiadosti. Ich oprávnenie na poskytovanie právnych služieb do okamihu zápisu do zoznamu advokátov nie je týmto zákonom dotknuté. Ich doterajšia činnosť sa na účely osobitných predpisov považuje za činnosť advokáta.

Podľa § 77 ods. 3 zák. o advokácii, advokátska skúška zložená podľa doterajších predpisov a odborná skúška komerčného právnika zložená podľa doterajších predpisov sa považuje za advokátsku skúšku podľa tohto zákona.

Podľa § 77 ods. 4 zák. o advokácii, prax advokátskeho koncipienta vykonávaná podľa doterajších predpisov a prax právneho čakatľa komerčného právnika vykonávaná podľa doterajších predpisov sa považuje za právnu prax advokátskeho koncipienta podľa tohto zákona.

Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie odporkyne č. 3825/10 zo dňa 14. októbra 2010, ktorým nezapísala navrhovateľku do zoznamu advokátov, keď nebolo možné navrhovateľke započítať inú právnu prax do praxe advokátskeho koncipienta. Skutočnosť, že navrhovateľka spĺňala podmienky právnej praxe stanovené pre zloženie skúšky komerčného právnika a následný zápis do zoznamu komerčných právnikov nepovažovala odporkyňa za relevantné, nakoľko k reálnemu zápisu navrhovateľky do zoznamu komerčných právnikov nedošlo.

Navrhovateľka sa domáhala takého výkladu zák. o advokácii, v zmysle ktorého po absolvovaní advokátskej skúšky (v prejednávanej veci uznanej odbornej skúšky komerčného právnika v zmysle § 77 ods. 3 zák. o advokácii), už nie je podmienkou zápisu do zoznamu advokátov absolvovanie praxe advokátskeho koncipienta.

Z § 3 ods. 1 zák. o advokácii nepochybne vyplýva, že advokátska skúška a prax advokátskeho koncipienta sú zákonné podmienky stanovené popri sebe {písm. c/ a d/ cit. ust.}, súbežne, nemožno teda na nesplnenie jednej z nich neprihliadať. Zák. o advokácii upravuje aj výnimky z týchto podmienok, avšak vo vzťahu k profesorom a docentom vysokých škôl v odbore právo.

Za prax advokátskeho koncipienta sa v zmysle § 77 ods. 4 zák. o advokácii považuje aj prax právneho čakatľa komerčného právnika.

Pokiaľ ide o inú právnu prax, je potrebné aplikovať § 6 ods. 2 zák. o advokácii. Posúdenie uznania inej právnej praxe bolo ponechané v kompetencii odporkyne, pričom podmienky započítania upravuje jej vnútorný predpis. Patrí teda odporkyni, aby si stanovila, akú prax bude uznávať ako prax advokátskeho koncipienta a v akom rozsahu.

Ako nedôvodnú hodnotil najvyšší súd námietku navrhovateľky, v zmysle ktorej zák. o advokácii, resp. odporkyňou ako aj súdom prvého stupňa prijatý výklad, pôsobí retroaktívne, keďže navrhovateľka nemá možnosť uplatniť legálne nadobudnuté práva, a preto je v rozpore s čl. 1 ods. Ústavy a princípom právnej istoty. Skutočnosť, že navrhovateľka splnila podmienky pre zápis do zoznamu komerčných právnikov, avšak formálne zapísaná nikdy nebola, neznamená, že bez ďalšieho splnila podmienky pre zápis do zoznamu advokátov. Navrhovateľka sa pred nadobudnutím účinnosti zák. o advokácii mohla zapísať do komory komerčných právnikov, toto oprávnenie však nevyužila, preto sa následne nemôže zápisu do zoznamu advokátov domáhať ako legálne nadobudnutého práva. Zák. o advokácii s účinkami pro futuro upravil podmienky zápisu do zoznamu advokátov v tom zmysle, že pre zápis do komory bude potrebná prax advokátskeho koncipienta (právneho čakatľa komerčného právnika), ktorú podmienku navrhovateľka nespĺňala ani pred nadobudnutím účinnosti zák. o advokácii.

Naviac pokiaľ § 77 ods. 4 zák. o advokácii výslovne považuje za prax advokátskeho koncipienta len

prax právneho čakaťa komerčného právníka, je potrebné uviesť, že navrhovateľka sa nedomáhala ústavne konformného výkladu tohto ustanovenia, ale dotvárania práva nad rámec jazykového znenia textu zákona a jeho účelu, keďže zákonodarca ponechal v kompetencii odporkyne, či bude uznávať aj právnickú prax podľa § 5 písm. c/ zrušeného zák. č. 129/1991 Zb. o komerčných právnikoch. Vychádzajúc z princípu trojdelenia moci, súdom v zásade neprináleží dotvárať text právneho predpisu v záujme odstraňovania tvrdosti zákona v konkrétnych prípadoch, čo nepochybne môže byť zo strany navrhovateľky vnímané ako individuálna nespravodlivosť.

Na základe vyššie uvedených dôvodov sa najvyšší súd stotožnil s právnym posúdením veci krajským súdom a napadnutý rozsudok postupom podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil, pričom v ňom v podrobnostiach odkazuje.

O trovách konania rozhodol najvyšší súd v súlade s § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p. tak, že navrhovateľke ich náhradu nepriznal, keďže v konaní úspech nemala. Odporkyni v tomto konaní právo na náhradu trov konania neprináleží.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.